

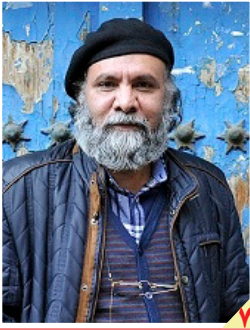
از سوی برخی گروه‌های عراقی اتهام الکاذمی تقویت شد

شریک تور
سردار سلیمانی

چهارشنبه ۲۱ دی ۱۴۰۱ - ۱۸ جمادی الثانی ۱۴۴۴ - ۱۱ ژانویه ۲۰۲۳

شهر

روزنامه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

کلابه‌های امیر دژاکام؛ کارگردان و مدرس تئاتر؛

بگذارید فضا
کمی باز تر شود

سال هفتم - شماره ۲۱۵۳ - ۸ صفحه - قیمت ۲۰۰۰ تومان

کارشناسان از روند صعودی قاچاق اظهار نگرانی می‌کنند

ورود غیر رسمی کالاهای ممنوعه

همدلی | در حالی ممنوعیت واردات کالاهای خارجی بیشتر می‌شود که کارشناسان همچنان از شدت گرفتن محصولات بدون گارانتی و قاچاق در کشور اظهار نگرانی می‌کنند. خرداد همین امسال بود که وزیر صنعت، معدن و تجارت خبر از حذف ممنوعیت واردات ۴ تا ۵ قلم کالا به دولت داد ...

احسان پیروباش محکوم شد

۱۸ سال زندان

برای یک طنزنویس

فرسودگی ۷۰ درصدی

مراکز دارمائی در کشور؛

بیمارستان‌هایی که خود توان ایستادن ندارند

مصرف آب تهرانی‌ها رکورد زد

هر ثانیه

یک دریاچه چیتگر

از آب و باد تا آتش و خاک

وضعیت نامطلوب ایران در چهار عنصر

در آستانه نشست وزرای امور خارجه اروپایی تشدید شد:

اقدامات اروپا علیه سپاه پاسداران

همدلی | کشورهای اروپایی به پیروی از آمریکا، این روزها حجم فشارهای خود بر علیه جمهوری اسلامی ایران را افزایش داده‌اند. تلاش‌های همه‌جانبه و هماهنگ برای احضار سفرای ایرانی از یکسو و آماده شدن برای رای‌گیری جهت وارد کردن سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در لیست گروه‌های تروریستی، از جمله اقدامات جهت‌دار و برنامه‌ریزی شده‌ای است که هم‌سوی با تحرکات رژیم صهیونیستی در منطقه

و همچنین اظهارات مسئولان آمریکایی، در دستوری است که به تازگی و به رهبری برخی کشورهای اروپایی، جمهوری اسلامی ایران از کمیسیون حقوق زنان سازمان بین‌المللی کنتر گذاشته شد و همچنین در اقدامی دیگر، چاپ کاریکاتورهای توهین‌آمیز یک نشریه فرانسوی نیز موجب خشم مقام‌های ایرانی را فراهم کرد.

علت خروج «میثم جبلی» از کشور چه بود؟

پناهندگی برادر رئیس صدا و سیما به آمریکا

گزارش دقیقی از علت مرگ آیت‌الله هاشمی منتشر نشده است

ادامه ابهامات یک‌درگذشت ناگهانی

جدال اصول‌گرایان و دولتی‌ها بر سر عملکرد رئیسی

ماه عسل ناتمام

سرمقاله

ایران، عراق و یک‌مهر بانی یک‌سره

علی‌مندی‌پور

حقوق‌دان

برای اهل درک، تصمیم بغداد مبنی بر چاپ تمبر یادبود و پوستر تورنمنتی تحت عنوان «جام خلیج عربی» با میزبانی عراق در شهر بندری بصره واقع در ساحل اروند و به فاصله چندده کیلومتری شهر آبادان، دور از ذهن نبوده و نیست. کیست که نداند، عراق پیش از آنکه به اصطلاح کشور «دوست و برادر» در منطقه محسوب شود، یک کشور عرب است و به تعبیری پاره تن این امت؟ پرگزارای هر نشست، در قالب سیاست، اقتصاد، اجتماع، فرهنگ و ورزش در اندازه‌های محلی، ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی... شرح در همین صفحه

یادداشت‌ها

گزارش نامفهوم رئیس به جمهور

رضا صادقیان

روزنامه‌نگار

نتایه‌ها و آینده همکاری تل آویو-مسکو

صلاح‌الدین هرنسی

کارشناس مسائل بین‌الملل

جای خالی واقع‌بینی هاشمی

مهدی دهقان نیری

فعال سیاسی

سرمقاله

ایران، عراق و یک‌مهر بانی یک‌سره

بخشی از این البته ناشی از وضعیتی است که در داخل کشور حاکم است. وقتی قافیه بر ما تنگ شود و به‌جان یکدیگر بیفتیم و بهتر بگویم ما را به جان همدیگر ببندارند، تبعیض و نابرابری و بی‌عدالتی جامعه را دروقطی و شهرنردان را به درجه یک و دو تقسیم نماید، طبیعی است که این همسایه و دیگر همسایه‌ها و به دنبال آن «دیگران» نیز از این فرصت بهره برده و از آب گل آلود ماهی بگیرند! این روزها باید منتظر این وضعیت می‌بودیم. وقتی که خواسته‌های به‌حق و قانونی مردم مورد بی‌توجهی قرار گرفته و با برخورد‌های شدید با هدف ایجاد رعب و وحشت در دل‌ها و کاستن تخم نفرت و نومی‌دی مواجه می‌شود، باید که شاخ و شانه کشیدن‌های همسایگان را نیز شاهد باشیم.

اگر وضع به همین منوال پیش برود، باید که منتظر بروز رویدادهای ناگوارتری از این نوع بود. این واقعیتی غیر قابل انکار است که حافظه تاریخی ضعیفی داریم؛ به همین زودی فراموش کرده‌ایم که عراق (این برادر و دوست نزدیک امروز) همان عراقی است که در بحبوحه پیروزی انقلاب بی‌ثباتی سیاسی حاصل از استقرار نظام تازه، فرصت را غنیمت شمرده و با تمامی توان نظامی و بهره‌گیری از کمک‌های مالی و سخاوتمندانه برادران عرب و صدالایتنه پشتیبانی همه‌جانبه شرق و غرب ما را به بلای گرفتار کرد که همگان دیده و یا وصف آنرا شنیده‌ایم.

همان مصیبت هشت‌ساله سنگینی که میلیون‌ها شهید و جانباز و اسیر و ویرانی صدها روستا و شهر و شهرک و پیامندهای فاجعه‌بار دیگری را برای ما رقم زد. طرفه آنکه با علیرغم اثبات تجاوزگری این همسایه از سوی نهادهای بین‌المللی، بنا به علل و تحت تاثیر عوامل و انگیزه‌هایی که جای بحث و بررسی پیرامون آنها در این نوشته نمی‌گنجد، از مجازات معاف و از پرداخت خسارات سنگین وارده از این رهگذر به ایران شانه خالی کرد و به نظر می‌آید که ما نیز آن را پذیرفته‌ایم. و اکنون به‌جای پرداخت صدها میلیارد دلار غرامت قانونی جنگ ۸ ساله و بایگانی کردن این پرونده بزرگ بین‌المللی با بهره‌گیری از برخی مصلحت‌سنجی‌های سیاسی کار به‌جایی رسیده که تا شاهد جابه‌جایی جایگاه طلبکار و بدهکار باشیم، بدین معنا که انگار در قالب یک قانون نوشته‌شده عراقی‌ها طلبکار شدند و ایرانی‌ها بدهکار.

و این چنین بود که در گذر سه دهه و اندی به تدریج در حال ادای این دین سنگین و کم‌رشدن ازمنبع بیت‌المال و کمک‌های مردمی در قالب پول و طلا برای ساخت و نوسازی، مدرسه، خیابان، مسجد، فرودگاه، ورزشگاه، بیمارستان، و از همه مهم‌تر قرار دادن برخی سازماندهای جنگ در این کشور، تحت پوشش بنیاد شهید و کمیته امداد هستیم. این در حالی است که به حکایت آمار رسمی حدود ۶۰ درصد از جمعیت ۸۵ میلیونی کشور در لبه تیغ تیز و بی‌رحم خط فقر و در محاصره شاخ‌های فلاکت روزگار می‌گذراندند. به نظر می‌رسد که ماجرای ما ایرانیان و برادران عراقی به داستانی عاطفی تبدیل شده است که تنها در یک سر آن مهربانی وجود دارد و مشهور است که در این روابط، مهربانی یک‌سره پر از دردمرست است.

علی‌مندی‌پور - برای اهل درک، تصمیم بغداد مبنی بر چاپ تمبر یادبود و پوستر تورنمنتی تحت عنوان «جام خلیج عربی» با میزبانی عراق در شهر بندری بصره واقع در ساحل اروند و به فاصله چندده کیلومتری شهر آبادان، دور از ذهن نبوده و نیست. کیست که نداند، عراق پیش از آنکه به اصطلاح کشور «دوست و برادر» در منطقه محسوب شود، یک کشور عرب است و به تعبیری پاره تن این امت؟ پرگزارای هر نشست، در قالب سیاست، اقتصاد، اجتماع، فرهنگ و ورزش در اندازه‌های محلی، ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی برای رسیدن به هدف‌های از پیش تعیین شده صورت می‌گیرد و برگزاری این تورنمنت بزرگ ورزشی از جانب ملت‌های عرب و تحت عنوان جعلی خلیج عربی، آن هم در این بازه زمانی و در این مکان از این قاعده مستثنا نبوده و نیست و پیام خاص خود را دارد. بی‌آنکه از یاد ببریم چنین پرسب نجیسی‌کننده، تکراری و مسیوق به سابقه است و نمونه آشکار تحریف تاریخ.

سیاست، یعنی همین. مگر نه این است که خط قرمز هر کشور در موضع‌گیری‌های گوناگون به‌ویژه در آنچه به سیاست مربوط می‌شود، مصالح و منافع ملی آن کشور است؟ اگر این چنین است که هست، قبول کنیم، دولت عراق در چارچوب منافع و مصالح ملی‌اش عمل کرده است. عراقی‌ها کارشان را خوب بلدند؛ چه «سیاست» یعنی تدبیر امور و بهره‌گیری حکمت‌آمیزی از فرصت‌ها. سیاست، یعنی با حساب و کتاب و برنامه سرو کار داشتن و همه تخم مرغ‌ها را در یک سبد نینهند، درنیفتان با همه دنیا، پیدا کردن دوستان بیشتر و پرهیز از دشمن‌تراشی و به معنایی به موقع نان خود را به تئور چسباندن و در یک کلام خوب یا بد، سیاست یعنی سبک‌بازی.

اما به نظر می‌رسد در میان سیاست‌مداران ما وضع به‌گونه‌ای دیگر در جریان است. این ما بوده‌ایم، که الفبای سیاست را وارونه هجی کرده و هنوز هم در این وادی سیر می‌کنیم. این ما بوده‌ایم که بی‌گدار به آب زده و در بسیاری از حرکت‌ها همان نتایج‌ده عمل کرده و می‌کنیم. این ما بوده ایم که نخوابسته‌ایم و ای بسا نتوانسته‌ایم به خود بقبولانیم که در قاموس سیاست و جریان سیاست‌ورزی موقعیت‌های دوست‌همیشگی و دشمن ابدی وجود ندارد، بلکه متر و معیار، مصالح و منافع ملی است و بس. ما بوده‌ایم که از تاریخ آن گونه که شایسته و بایسته بوده درس‌نیاموخته‌ایم. ما نقش و جایگاه افکار عمومی در داخل و به تبع آن در جهان را نادیده گرفتیم. واقعیت‌های موجود در کشور و دنیای پیرامونی را آن گونه که باید ندیده‌ایم.

عراقی‌ها درست همان کاری را کردند که می‌بایستی می‌کردند، آنان که از این همسایه پرخاصیت انتظار دیگری دارند، یا بالفبای سیاست در دنیای امروز آشنایی چندانی ندارند و یا از تشبیب و فرازهای چندین دهه تاریخ تلخ روابط ایران و عراق بی‌خبرند.

همان دولت «دوست و برادر» که از نیمه دوم قرن بیستم تاکنون بیشترین نامهربانی و چالش را با ما داشته و از این رهگذر بیشترین آسیب مادی و معنوی را بر بیکر کشورمان وارد نموده است.

یادداشت

گزارش نامفهوم رئیس به جمهور

رضا صادقیان - ارایه گزارش به شهروندان و ترسیم تصویر امروز از عملکرد نهادهای مرتبط با ساختار دولت یکی از فعالیت‌های تبلیغاتی دولت‌مردان بوده و هست. صاحبان قدرت در دولت امروز و حتی آنان که در گذشته در جایگاه‌های مدیریت بودند گمان دارند که دلسوزتر، کاربلدتر، حرفه‌ای‌تر و فعال‌تر از پیشینیان و آیدنگان هستند، بنابراین و لاجرم به سوسی اتکا به ابزارهای اطلاع‌رسانی و تبلیغ‌محور پیش می‌روند. دائم از کارهای ریز و درشت می‌گویند و تلاش دارند حتی کوچک‌ترین اقدامات جاری را به بزرگ‌ترین فعالیت‌ها، ابرپروژه‌ها، تصمیم‌گیری‌های عظیم و... متصل کنند. ارایه گزارش‌های تبلیغاتی در روزنامه‌ها، سایت‌های خبری، شبکه‌های اجتماعی و صدا و سیما ابزارهایی بوده و هستند که دولت‌ها از آن در جهت گزارش فعالیت به مردم استفاده می‌کنند. دولت سیزدهم نیز از این همه بی‌بهره نبوده است، خصوصاً پس از تاکید رئیس دولت به اطلاع‌رسانی کارهای دولت به مردم این مهم با پشتد و جدیت بیشتری صورت گرفت.

بیش از یک و نیم سال از کار دولت گذشته و براساس اطلاعات مندرج در وب‌سایت نهاد ریاست جمهوری ۴ جلد کتاب با محوریت کارهای دولت منتشر شده است. به عبارتی دولت برای نشان دادن فعالیت‌های جاری هر چهار ماه یک گزارش منتشر کرده است. گزارش‌هایی که روایت مورد پسند و مطلوب دولتی‌ها را بازتاب داده و چندان دل در گرو پیشرفت واقعی و مبتنی بر واقعیت‌های جاری نیست.

کتاب «شش ماه نخست» مروری بر اقدامات و فعالیت‌های دکتر سید ابراهیم رئیسی، رئیس جمهوری اسلامی ایران» که توسط معاونت ارتباطات و اطلاع‌رسانی دفتر رئیس جمهور جمع‌آوری و منتشر شده است، یکی از همان گزارش‌هایی باب طبع دولتی‌ها است. گزارش‌هایی که به جای ارایه آمار و ارقام قابل‌سنجش، از گزاره‌هایی سخن به میان آورده که حتی برای ساده‌گرت‌ترین مدیران قابل‌اثبات و سنجش‌پذیری نیست. در بخش «رئیس جمهور پسرکار» آمده است: عملکرد

یادداشت

نتایه‌ها و آینده همکاری تل آویو-مسکو

صلاح‌الدین هرنسنی - تا قبل از قدرت‌یابی دوباره بنیامین نتانیا‌هو، روابط مسکو و تل آویو یک رابطه راهبردی لاقدر در مناسبات منطقه غرب آسیا و مشخصاً در بحران سوریه بوده است. این روابط استراتژیک به واسطه جنگ روسیه علیه اوکراین و همچنین نیاز اسرائیل به حمایت مسکو در سوریه در هنگام دولت ائتلافی نفتالی بنت و یائیر لاپید تا حدی دستخوش تغییر شد. این تغییر به گونه‌ای بود که نتانیا‌هو را بر آن داشت که هدایت کند تا روابط تل آویو-مسکو بر همان مثنی کابینه دولت ائتلافی نچرخد. طبق انگاره‌های نتانیا‌هو، عامل اصلی در سردی روابط تل آویو-مسکو مواضع خشنی و بی‌طرفانه دولت ائتلافی تل آویو در قبال بحران اوکراین بود. به این معنی که دولت ائتلافی به زعامت نفتالی بنت و وزیر امور خارجه‌اش یائیر لاپید خواهان میانجی‌گری در حل بحران اوکراین بود، اما براساس روایت‌های آملری مستند فیلم گفت‌وگوهای تل آویو-مسکو، دولت ائتلافی نفتالی بنت و یائیر لاپید خواهان تسلیحاتی به سرزمین اشغالی مسافرت کند و یا از طریق کنفرانس ویدئویی در کنست سخنرانی کند؛ یا پاسخ منفی مقامات رژیم صهیونیستی روبرو شد و نفتالی بنت به تمسخر گفت، اگر چه نه موشک و اعلام وضعیت پرواز ممنوع، اما می‌توانید منتظر ارسال کوکتل مولوتف از طرف ما باشید!! اگر چه پاسخ دولت ائتلافی تل آویو به زلنسکی منفی بود، اما با روی کار آمدن یائیر لاپید مواضع تل آویو در یک گردش ۱۸۰ درجه‌ای در قبال مسکو تغییر یافت و راهبرد «تنش‌صد» و مقابله جای روابط راهبردی را گرفت. حالا و در شرایط قدرت یابی دوباره نتانیا‌هو انتظار از این است که روابط تل آویو-مسکو به قبل از دوران دولت ائتلافی نفتالی بنت باز گردد. در واقع

عادی نتانیا‌هو برای عبور از شرایط دوران دولت ائتلافی و صادر شدن روابط تل آویو-مسکو، بیشتر مربوط به بحران سوریه است. بدان جهت که روسیه به واسطه بحران سوریه به تل آویو همکاری داشته است و در شرایط حاضر به جهت تمرکز روسیه بر بحران اوکراین، ممکن است موازنه شرایط به واسطه تمرکز مسکو در جنگ اوکراین، به زیان تل آویو تغییر کند. تحت این شرایط تمرکز روسیه در اوکراین به جای تمرکز در جنوب سوریه، به نفع تل آویو نیست و نه تنها چنین تغییری را برایش قابل تحمل نیست، بلکه تلاش دارند که با راهبرد اغوا، مقامات مسکو را برای حضور در جنوب سوریه و البته به جهت مصونیت از نیت تهاجمی تهران ترغیب نمایند. در این میان دو عامل تاثیرگذار مانع از آن است که بتواند روابط تل آویو-مسکو را به ما قبل دوران دولت ائتلافی بازگرداند. عامل اول، وعده کمک‌های تسلیحاتی-دفاعی مقامات اسرائیل به اوکراین است که به مذاق مقامات کرملین خوش نیامد و عامل دوم شائبه همکاری‌های تهران به مسکو در جنگ اوکراین، قالب کمک‌های پنهانی است. تحت این شرایط بعدی نظر می‌رسد که نتانیا‌هو همانند گذشته نتواند تنش در روابط دو کشور را کاهش دهد. محققان نتانیا‌هو برآورد عادی کردن روابط اسرائیل و روسیه، مشکلاتی را پیش‌رو دارد که نیازمند زمان زیادی است و بعدی است که در کوتاهمدت شرایط این روابط به وضعیت عادی و بی‌تنش برسد.

یادداشت

جای خالی واقع‌بینی هاشمی

مهدی دهقان نیری - غیبت آیت‌الله هاشمی رفسنجانی وارد ششمین سال خود شد. سیاستمداری که عرصه سیاست ۵۰ سال اخیر ایران را او و عمکردش پیوندی ناگسستنی دارد، به‌گونه‌ای که برخی از مورخان معاصر او را از معماران جمهوری اسلامی می‌دانند. این روزها که ایرانیان شاهد حضور دولت سیزدهم و مجلس یازدهم در راس دو ضلع از اضلاع سه‌گانه اداره کشور هستند؛ و به خوبی پیامدهای نامطلوب شعاعزدگی و عدم واقع‌بینی در عرصه سیاست و اداره کشور از نسوی این دو قوه را با گوش و پوست خود درک می‌کنند. دو ویژگی مهمی که هاشمی رفسنجانی به عنوان یک سیاستمدار عملگرا به خوبی از پیامدهای منفی آن‌دو اطلاع داشت و تلاش کرده بود که در سیاست‌ورزی خود را نشان ندهد. از این منظر او سیاستمداری واقع‌بین و عملگر بود که نسبتی با شعارهای توخالی نداشت.

عملگرایی‌اش موجب شد که امام خمینی (ره) او را نیز توانسته بود، رضایت رهبر انقلاب را جلب کند. از سوی دیگر در میان شعارهای پرهیجان ادامه جنگ تا فتح کربلا و قدس و رفع فتنه در سراسر جهان واقع‌گرایی او بود که امام خمینی را مجاب به پذیرش قطعه‌نامه و پایان دادن به جنگ هشت‌ساله کرد. دو ویژگی مهمی که سبب جلب توجه رهبران انقلاب (امام خمینی و آیت‌الله خامنه‌ای) به درایت و کارداری او شد و این همین منظر بود که نقل قول‌های مهمی از او رهبر انقلاب پیرامون او وجود دارد که جایگاهش را به خوبی در نظام سیاسی جمهوری اسلامی در دو دهه اول انقلاب نشان می‌دهد.

با این همه همین ویژگی‌ها نیز در نهایت سبب شد تا در یک دهه اخیر مورد هجوم تندروهایی قرار بگیرد که او را مانعی بر سر راه شعارهای هیجانی و غیرواقعی‌شان در سیاست داخلی و خارجی می‌دیدند. دوران جنجالی محمود احمدی‌نژاد اوج این وضعیت او بود. شعارهایی که تندروها با برآمدن غیرطبیعی محمود احمدی‌نژاد می‌خواستند از طریق امکانات و بودجه کشور اجرایی کنند. اما سابقه و تجربه هاشمی رفسنجانی بود که سبب می‌شد هر روزه نسبت به مصائب این تفکر هشدار دهد و دلسوزان نظام و کشور را از این خبر مطلع کند.

واقع‌بینی و عملگرایی او سبب شد تا در انتخابات سال ۹۲ علیرغم آن که در اقدامی عجیب از سوی شورای نگهبان رد صلاحیت شد، اما با بازی هوشمندانه‌اش توانست یکی از شبیه‌ترین سیاستمداران به خودش یعنی حسن روحانی را رئیس‌جمهور کند و دست تندروها را ۸ سال از ریاست دولت دور کند. و غیرواقع‌بینی قرار دارد - و بخش مهمی از اعتراضات مردمی نیز به خاطر همین عملکرد است - جای خالی سیاستمدار کهنه کاری چون هاشمی رفسنجانی به شدت احساس می‌شود.